

ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๒๒๔

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง การตรวจสอบและปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี ผู้อำนวยการ เลขาธิการ ผู้บัญชาการ ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย การตรวจสอบและปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ

ด้วยขณะนี้ใกล้สิ้นปีงบประมาณ หน่วยเบิกจ่ายบางแห่งยังบันทึกข้อมูลในระบบ GFMS ไม่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ประกอบกับจะต้องมีการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีมีความครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นไปตามหลักการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง และส่วนราชการระดับกรมจัดทำรายงานการเงินประจำปี ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ ภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีของส่วนราชการในแต่ละระดับ มีความถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ในการจัดทำรายงานการเงินประจำปีระดับกรมและระดับกระทรวง ให้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ จึงขอให้ส่วนราชการดำเนินการ ดังนี้

๑. ส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่าย

๑.๑ การตรวจสอบข้อมูลและรายงาน

ให้ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลของระบบงานต่างๆ ในระบบ GFMS ให้ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และเรียกรายงานข้อมูลบัญชีผิดพลาด และรายงานข้อมูลบัญชีที่ต้องไม่มียอดคงค้าง ด้วยคำสั่งงาน ZFI_RPT0029 หรือ GFMS Web Online รายงานแสดงข้อมูลบัญชีผิดพลาดระดับหน่วยเบิกจ่าย เพื่อตรวจสอบยอดยกไปของบัญชีแยกประเภท ณ วันที่ ๓๐ กันยายนของทุกปี จะต้องมิตูลบัญชีปกติและไม่มีบัญชีที่ต้องไม่มียอดคงค้าง กรณีพบข้อผิดพลาด ให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี ให้ครบถ้วนถูกต้อง ตามแนวทางการตรวจสอบบัญชีของส่วนราชการ หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีของปีงบประมาณก่อน หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วน ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๑๕๐ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๖ ก่อนการจัดทำรายงานงบทดลองประจำเดือนและประจำปีส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และให้ตรวจสอบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับตัวเงินเป็นสำคัญ

สำหรับการระบุวันที่ผ่านรายการเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีของปีงบประมาณก่อนหรือปีปัจจุบันที่ปิดงวดแล้ว ให้ระบุวันที่ผ่านรายการเป็นวันที่ ๑ ของงวดเดือนก่อนที่ยังไม่ปิดงวดหรือวันที่ ๑ ของงวดเดือนปัจจุบัน แต่กรณีที่ส่วนราชการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของปีงบประมาณก่อนหรือปีที่กำลังจัดทำรายงานและปิดงวดแล้ว โดยดำเนินการภายหลังสิ้นปีงบประมาณ (เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๕๒) ให้ระบุวันที่ผ่านรายการเป็นวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๒

๑.๒. การปรับ...

๑.๒ การปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

ให้ปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันสิ้นปีงบประมาณ โดยระบุวันที่ผ่านรายการเป็นวันสุดท้ายของเดือนกันยายน คือวันที่ ๓๐ กันยายน โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นวันหยุดราชการ

๑.๓ การจัดทำรายงานงบทดลอง

ให้จัดทำและส่งรายงานงบทดลองประจำเดือนกันยายน ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป และรายงานงบทดลองประจำปี ภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๒. ส่วนราชการระดับกรม

๒.๑ การตรวจสอบข้อมูลและรายงาน

ให้ตรวจสอบรายงานสรุปข้อมูลบัญชีผิดพลาดระดับกรม ด้วยคำสั่งงาน ZFI_RPT0031 ซึ่งเป็นรายงานแสดงข้อมูลสรุปของแต่ละหน่วยเบิกจ่ายในสังกัด กรณีพบข้อผิดพลาด ให้ตรวจสอบรายละเอียดของแต่ละบัญชีในแต่ละหน่วยเบิกจ่ายได้จากรายงานข้อมูลบัญชีผิดพลาด และรายงานข้อมูลบัญชีที่ต้องไม่มียอดคงค้าง ด้วยคำสั่งงาน ZFI_RPT0029 เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ข้อผิดพลาดทางบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง และให้ประมวลผลค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์รายตัวในระบบของ ปีงบประมาณที่จัดทำบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZAFAB ให้เรียบร้อย ก่อนการจัดทำรายงานการเงินประจำปี ส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

๒.๒ การจัดทำรายงานการเงิน

ให้จัดทำและส่งรายงานการเงินประจำปี ภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ และสำเนารายงานดังกล่าวให้กรมบัญชีกลางทราบ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

อนึ่ง เพื่อลดภาระ ความซ้ำซ้อน และระยะเวลาในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างด้วยมือ (Manual) ของส่วนราชการ กรมบัญชีกลางได้แจ้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบเกี่ยวกับการยกเลิก การจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างด้วยมือ (Manual) ของส่วนราชการ และขอความร่วมมือจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบการจัดทำบัญชีของส่วนราชการตามระบบ GFMS เพียงระบบเดียวตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป
อนึ่ง ท่านสามารถเปิดดูหนังสือนี้ได้ที่เว็บไซต์กรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th

ขอแสดงความนับถือ

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๐๘ - ๑๐

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๑๑

www.cgd.go.th

(นางจุไร ร่มโพธิ์หยก)

ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบบัญชี

ปลัดข้าราชการแทน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

การตรวจสอบและปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ
แบบหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๒๒๔ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗

ด้วยขณะนี้ใกล้สิ้นปีงบประมาณ หน่วยเบิกจ่ายบางแห่งยังบันทึกข้อมูลในระบบ GFMS ไม่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ประกอบกับจะต้องมีการปรับปรุงบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีมีความครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นไปตามหลักการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง และส่วนราชการระดับกรมจัดทำรายงานการเงินประจำปี ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ดังนั้น เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีของส่วนราชการในแต่ละระดับมีความถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ในการจัดทำรายงานการเงินประจำปีระดับกรมและระดับกระทรวงให้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ จึงขอให้ส่วนราชการดำเนินการ ดังนี้

๑. ส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่าย

๑.๑ การตรวจสอบข้อมูลและรายงาน

ให้ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลของระบบงานต่างๆ ในระบบ GFMS ให้ครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และเรียกรายงานข้อมูลบัญชีผิดพลาด และรายงานข้อมูลบัญชีที่ต้องไม่มียอดคงค้าง ด้วยคำสั่งงาน ZFI_RPT0029 หรือ GFMS Web Online รายงานแสดงข้อมูลบัญชีผิดพลาดระดับหน่วยเบิกจ่าย เพื่อตรวจสอบยอดยกไปของบัญชีแยกประเภท ณ วันที่ ๓๐ กันยายนของทุกปี จะต้องมีดุลบัญชีปกติและไม่มีบัญชีที่ต้องไม่มียอดคงค้าง กรณีพบข้อผิดพลาด ให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง ตามแนวทางการตรวจสอบบัญชีของส่วนราชการ หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีของปีงบประมาณก่อน หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วน ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๑๕๐ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๖ ก่อนการจัดทำรายงานงบทดลองประจำปีเดือนและประจำปีส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และให้ตรวจสอบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับตัวเงินเป็นสำคัญ ดังนี้

(๑) บัญชีเงินสดในมือ

ยอดยกไปของบัญชีเงินสดในมือ ณ สิ้นวันปีงบประมาณจากงบทดลองประจำปี คำสั่งงาน ZGL_MVT_MONTH หรือ GFMS Web Online รายงานงบทดลองรายเดือน-หน่วยเบิกจ่าย ให้ระบุงวด ๑ - ๑๖ ในช่อง “ยอดยกไป” จะต้องมียอดตรงกับยอดเงินตามรายงานเงินคงเหลือประจำที่จัดทำตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) บัญชีเงินฝากธนาคาร

ยอดยกไปของบัญชีเงินฝากธนาคารแต่ละบัญชี (เงินฝากธนาคารที่รับจากคลัง และเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์) ณ วันสิ้นปีงบประมาณจากงบทดลองประจำปี คำสั่งงาน ZGL_MVT_MONTH หรือ GFMS Web Online รายงานงบทดลองรายเดือน-หน่วยเบิกจ่าย ให้ระบุงวด ๑ - ๑๖ ในช่อง “ยอดยกไป” จะต้องตรวจสอบกับยอดเงินคงเหลือตาม Bank Statement หรือสมุดคู่ฝากของเงินฝากธนาคารทุกประเภทและทุกบัญชี โดยให้จัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารประกอบ

(๓) บัญชีเงินฝากคลัง...

(๓) บัญชีเงินฝากคลัง

ยอดคงเหลือที่ถูกต้องของตัวเงินฝากคลัง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ จะต้องตรวจสอบกับรายงานเคลื่อนไหวเงินฝากคลัง คำสั่งงาน ZGL_RPT013 หรือ GFMS Web Online รายงานแสดงการเคลื่อนไหวเงินฝากคลัง หากมีผลต่าง ให้จัดทำบกระทบยอดเงินฝากคลังและเร่งปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องทันที

สำหรับการระบุนวันที่ผ่านรายการเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีของปีงบประมาณก่อนหรือปีปัจจุบันที่ปิดงวดแล้ว ให้ระบุนวันที่ผ่านรายการเป็นวันที่ ๑ ของงวดเดือนก่อนที่ยังไม่ปิดงวดหรือวันที่ ๑ ของงวดเดือนปัจจุบัน แต่กรณีที่ส่วนราชการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของปีงบประมาณก่อนหรือปีที่กำลังจัดทำรายงานและปิดงวดแล้ว โดยดำเนินการภายหลังสิ้นปีงบประมาณ (เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๖๒) ให้ระบุนวันที่ผ่านรายการเป็นวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๒ เช่น อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานการเงินของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีข้อผิดพลาดที่ยังไม่ได้แก้ไขของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ หรือเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๗ แต่จะบันทึกปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีในวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ (ปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๕๘) ให้ระบุนวันที่ผ่านรายการเป็นวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีความถูกต้อง

๑.๒ การปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

ให้ปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ภายใน ๓๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ โดยระบุนวันที่ผ่านรายการเป็นวันสุดท้ายของเดือนกันยายน คือวันที่ ๓๐ กันยายน โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นวันหยุดราชการ ประกอบด้วย รายได้ค้างรับ รายได้รับล่วงหน้า รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง วัสดุคงคลัง/ค่าวัสดุ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยมีวิธีการปรับปรุงรายการบัญชีดังนี้

(๑) รายได้ค้างรับ

ส่วนราชการมีรายได้เงินนอกงบประมาณเกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน โดยจะรับรู้เป็นรายได้ค้างรับตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ ให้ปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZFBS1 ประเภทเอกสาร SW หรือคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 02 ประเภทเอกสาร SW หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต รายได้ค้างรับ (ระบุประเภท)

(1102050106/1102050107) xx

เครดิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx) xx

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน F.81 จะได้ประเภทเอกสาร RW (กรณีปรับปรุงรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZFBS1 ประเภทเอกสาร SW) หรือ บช 02 ประเภทเอกสาร SW หรือคำสั่งงาน ZGL_JV (กรณีปรับปรุงรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV) หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV (กรณีปรับปรุงรายการบัญชี ด้วย บช 01 ประเภทเอกสาร JV) ดังนี้

เดบิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx) xx

เครดิต รายได้ค้างรับ (ระบุประเภท)

(1102050106/1102050107) xx

(๒) รายได้...

(๒) รายได้รับล่วงหน้า

การปรับปรุงรายการบัญชีนี้ขึ้นอยู่กับการณ์ที่รับรู้เมื่อรับเงินค่าสินค้าหรือบริการเป็นการล่วงหน้า แต่ยังไม่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยส่วนราชการมีการบันทึกรับรู้เมื่อรับเงินเป็นรายได้หรือเป็นหนี้สิน เมื่อสิ้นปีงบประมาณจะต้องมีการปรับปรุงรายการบัญชีรายได้หรือหนี้สินที่ยังไม่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการให้ถูกต้องดังนี้

(๒.๑) กรณีรับรู้เมื่อรับเงินเป็นรายได้

ส่วนราชการได้มีการบันทึกรับรู้เมื่อรับเงินเป็นรายได้ ให้ปรับปรุงรายการบัญชีรายได้ที่ยังไม่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx) xx

เครดิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุประเภท) (2103xxxxxx) xx

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุประเภท) (2103xxxxxx) xx

เครดิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx) xx

(๒.๒) กรณีรับรู้เมื่อรับเงินเป็นหนี้สิน

ส่วนราชการได้มีการบันทึกรับรู้เมื่อรับเงินเป็นหนี้สินในชื่อบัญชีรายได้รับล่วงหน้า ให้ปรับปรุงรายการบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ตามมูลค่าที่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการแล้ว ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุประเภท) (2103xxxxxx) xx

เครดิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx) xx

(๓) รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

ส่วนราชการจัดเก็บรายได้แผ่นดินภายในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน แต่นำส่งคลังไม่ทันในปีงบประมาณที่รับเงินรายได้แผ่นดิน ให้ปรับปรุงรายการบัญชีเพื่อรับรู้หนี้สินในชื่อบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZFV50_SQ หรือ บช 04 ประเภทเอกสาร SQ และบันทึกรายการ (เอกสารมีสถานะเป็นพัก) ดังนี้

เดบิต รายได้รัฐบาลรอรับจากส่วนราชการ (1103020113) xx

เครดิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง (2104010101) xx

และเมื่อกรมบัญชีกลางผ่านรายการเอกสาร จะบันทึกรายการบัญชีดังนี้

ส่วนราชการ

เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-รายได้แผ่นดิน

รอนำส่งคลัง (5210010112) xx

เครดิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง (2104010101) xx

กรมบัญชีกลาง (บัญชีแผ่นดิน)

เดบิต รายได้รัฐบาลรอรับจากส่วนราชการ (1103020113) xx

เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน-รายได้แผ่นดิน

รอนำส่งคลัง (4308010112) xx

และเมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ กรมบัญชีกลางจะกลับรายการทางบัญชีให้ส่วนราชการ และบันทึกรายการบัญชีดังนี้

เดบิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง (2104010101) xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-รายได้แผ่นดิน

รอนำส่งคลัง (5210010112) xx

เมื่อนำเงินส่งที่ บมจ.ธนาคารกรุงไทย เพื่อส่งคลังในปีงบประมาณใหม่ ให้ระบุในใบนำฝาก (Pay in slip) “รายได้แผ่นดิน” จะได้ประเภทเอกสาร CJ และระบบจะบันทึกรายการบัญชีดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงานโอนเงิน

รายได้แผ่นดินให้กรมบัญชีกลาง (5210010103) xx

เครดิต พักเงินนำส่ง (1101010112) xx

และบันทึกการนำส่งคลังในระบบ ด้วยคำสั่งงาน ZRP_RA หรือ นส 02-1 และบันทึกรายการบัญชีดังนี้

เดบิต พักเงินนำส่ง (1101010112) xx

เครดิต เงินสดในมือ (1101010101) xx

(๔) วัสดุคงคลัง/ค่าวัสดุ

การปรับปรุงรายการบัญชีนี้ขึ้นอยู่กับการบันทึกบัญชีเมื่อซื้อวัสดุ โดยส่วนราชการมีการบันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายหรือเป็นสินทรัพย์ เมื่อสิ้นปีงบประมาณจะต้องมีการตรวจนับจำนวนและมูลค่าของวัสดุคงเหลือ และปรับปรุงรายการบัญชีค่าใช้จ่ายหรือสินทรัพย์ให้ถูกต้องดังนี้

(๔.๑) กรณีรับรู้เมื่อซื้อวัสดุเป็นค่าใช้จ่าย

ส่วนราชการได้มีการบันทึกบัญชีเมื่อซื้อวัสดุเป็นค่าใช้จ่ายในชื่อบัญชีค่าวัสดุ ให้ปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JM หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JM ดังนี้

เดบิต วัสดุคงคลัง (1105010105) xx

เครดิต ค่าวัสดุ (5104010104) xx

และเมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JM หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JM ดังนี้

เดบิต ค่าวัสดุ (5104010104) xx

เครดิต วัสดุคงคลัง (1105010105) xx

(๔.๒) กรณีรับรู้เมื่อซื้อเป็นสินทรัพย์

ส่วนราชการได้มีการบันทึกบัญชีเมื่อซื้อวัสดุเป็นสินทรัพย์ในชื่อบัญชีวัสดุคงคลัง ให้ปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JM หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JM ดังนี้

เดบิต ค่าวัสดุ (5104010104) xx

เครดิต วัสดุคงคลัง (1105010105) xx

(๕) ค่าใช้จ่าย...

(๕) ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

ส่วนราชการมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงิน โดยจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ให้ปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZFBS1 ประเภทเอกสาร SW หรือคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 02 ประเภทเอกสาร SW หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx) xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (2102xxxxxx) xx

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน F.81 จะได้ประเภทเอกสาร RW (กรณีปรับปรุงรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZFBS1 ประเภทเอกสาร SW) หรือ บช 02 ประเภทเอกสาร SW หรือคำสั่งงาน ZGL_JV (กรณีปรับปรุงรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV) หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV (กรณีปรับปรุงรายการบัญชี ด้วย บช 01 ประเภทเอกสาร JV) ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (2102xxxxxx) xx

เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx) xx

(๖) ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

การปรับปรุงรายการบัญชีนี้ขึ้นอยู่กับการบันทึกที่รับรู้เมื่อจ่ายเงินค่าสินค้าหรือบริการแต่ยังไม่ได้รับมอบสินค้าหรือบริการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยส่วนราชการมีการบันทึกที่รับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายหรือเป็นสินทรัพย์ เมื่อสิ้นปีงบประมาณจะต้องมีการปรับปรุงรายการบัญชีค่าใช้จ่ายหรือสินทรัพย์ที่ยังไม่ได้รับสินค้าหรือบริการให้ถูกต้องดังนี้

(๖.๑) กรณีรับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่าย

ส่วนราชการได้มีการบันทึกที่รับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่าย ให้ปรับปรุงรายการบัญชีค่าใช้จ่ายที่ยังไม่ได้รับสินค้าหรือบริการ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (1106010103) xx

เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx) xx

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx) xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (1106010103) xx

(๖.๒) กรณีรับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็นสินทรัพย์

ส่วนราชการได้มีการบันทึกที่รับรู้เมื่อจ่ายเงินเป็นสินทรัพย์ในชื่อบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ให้ปรับปรุงรายการบัญชีเพื่อรับรู้ค่าใช้จ่ายตามมูลค่าที่ได้รับสินค้าหรือบริการแล้ว ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx) xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (1106010103) xx

(๗) ค่าเสื่อม...

(๗) ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย

ส่วนราชการจะต้องมีการบันทึงบส่วนต้นทุนของสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตนให้รับรู้ค่าใช้จ่ายในข้อบัญญัติค่าเสื่อมราคา และบันทึบบส่วนมูลค่าเสื่อมสภาพของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในข้อบัญญัติค่าตัดจำหน่าย อย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์หรือการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้น โดยคำนวณค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรง สำหรับที่ดินไม่ต้องคิดค่าเสื่อมราคา เพราะที่ดินมีอายุการใช้งานไม่จำกัด ซึ่งการรับรู้สินทรัพย์ของส่วนราชการมี ๒ แบบ คือ แบบมีรายตัวในระบบ GFMIS และแบบไม่มีรายตัวในระบบ GFMIS ให้ปรับปรุงรายการบัญชีดังนี้

(๗.๑) กรณีสินทรัพย์แบบมีรายตัวในระบบ GFMIS

ส่วนราชการได้มีการสร้างรหัสสินทรัพย์และบันทึกสินทรัพย์รายตัวผ่านระบบงานสินทรัพย์ถาวร (FA) ในระบบ GFMIS ปกติทุกสิ้นเดือน หน่วยงานภาครัฐจะประมวลผลค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ในภาพรวมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ด้วยคำสั่งงาน ZAFAB ดังนั้น ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ส่วนราชการจะต้องดำเนินการล้างบัญชีพักสินทรัพย์เป็นสินทรัพย์รายตัวในระบบให้ครบถ้วน และประมวลผลค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ในภาพรวมเช่นเดียวกัน โดยระบบจะบันทึกรายการบัญชีดังนี้

(๗.๑.๑) สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน

เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์ (ระบุประเภท)

(51050101xx)

xx

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์ (ระบุประเภท)

(120xxxxxxx)

xx

(๗.๑.๒) สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

เดบิต ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ (ระบุประเภท)

(51050101xx)

xx

เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์ (ระบุประเภท)

(120xxxxxxx)

xx

(๗.๒) กรณีสินทรัพย์แบบไม่มีรายตัวในระบบ GFMIS

ส่วนราชการได้มีการบันทึกสินทรัพย์ไม่มีรายตัวในระบบ GFMIS ในข้อบัญญัติสินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียดและจัดทำทะเบียนคุมนอกระบบ GFMIS ซึ่งเกิดจากการยกยอดข้อมูลทางบัญชีเข้าสู่ระบบ GFMIS หรือหน่วยงานภาครัฐลักษณะพิเศษและมหาวิทยาลัยอนุโลมให้รับรู้สินทรัพย์ในระบบ GFMIS เป็นบัญชีสินทรัพย์ Interface และจัดทำทะเบียนคุมนอกระบบ GFMIS ดังนั้น ส่วนราชการจะต้องคำนวณค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์เอง โดยวิธีเส้นตรง และบันทึกปรับปรุงรายการบัญชีด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

(๗.๒.๑)...

(๗.๒.๑) สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด/สินทรัพย์ Interface
เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด/Interface
(ระบุประเภท) (51050101xx) xx
เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์
ไม่ระบุรายละเอียด/Interface (ระบุประเภท)
(120xxxxxxx) xx

(๗.๒.๒) สินทรัพย์ไม่มีตัวตนไม่ระบุรายละเอียด/สินทรัพย์ไม่มีตัวตน Interface
เดบิต ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด/Interface
(ระบุประเภท) (51050101xx) xx
เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์
ไม่ระบุรายละเอียด/Interface (ระบุประเภท)
(120xxxxxxx) xx

(๘) ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ส่วนราชการมีลูกหนี้จากการขายสินค้าหรือบริการและคาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ ให้ประมาณหนี้สงสัยจะสูญ เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และรับรู้หนี้สงสัยจะสูญเป็นค่าใช้จ่ายคู่กับบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นบัญชีปรับลดมูลค่าลูกหนี้ ซึ่งการประมาณหนี้สงสัยจะสูญให้คำนวณด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งดังนี้

(๘.๑) ร้อยละของรายได้จากการขายสินค้าและบริการทั้งหมดหรือเฉพาะส่วนที่เป็นการขายเชื่อ

(๘.๒) ร้อยละของยอดลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการทั้งหมดหรือเฉพาะกลุ่มของอายุลูกหนี้ที่ค้างชำระ

(๘.๓) ลูกหนี้จากการขายสินค้าหรือบริการแต่ละรายเฉพาะที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้เท่านั้น

และเมื่อประมาณหนี้สงสัยจะสูญแล้ว ให้บันทึกปรับปรุงรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ (ระบุประเภท) (5108xxxxxx) xx
เครดิต ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (ระบุประเภท)
(1102xxxxxx) xx

ทั้งนี้ หลังจากการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเรียบร้อยแล้ว ให้ส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่ายเรียกรายงานงบทดลองประจำปี ระบุงวด ๑ - ๑๖ และตรวจสอบรายการบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (31010101) และบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102) ในช่อง “ยอดยกไป” และปิดบัญชีทั้งสองดังกล่าวตามจำนวนเงินคงเหลือในช่อง “ยอดยกไป” เข้าบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101) ดังนี้

(๑) กรณี...

(๑) กรณีบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ หรือบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด มียอดคงเหลือด้านเดบิต ให้ปิดบัญชีดังกล่าว ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV และ บันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101)	xx
เครดิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (3101010101) หรือ	xx
บัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102)	xx

(๒) กรณีบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ หรือบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด มียอดคงเหลือด้านเครดิต ให้ปิดบัญชีดังกล่าว ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV และ บันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (3101010101) หรือ	xx
บัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102)	xx
เครดิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101)	xx

๑.๓ การจัดทำรายงานงบทดลอง

ให้จัดทำและส่งรายงานงบทดลองประจำเดือนกันยายน ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือน ถัดไป และรายงานงบทดลองประจำปี ภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนี้

(๑) รายงานประจำเดือน คือ รายงานงบทดลองและรายงานที่เกี่ยวข้องประจำเดือน ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือน ถัดไป ประกอบด้วย

(๑.๑) งบทดลองประจำเดือน คำสั่งงาน ZGL_MVT_MONTH หรือ GFMS Web Online รายงานงบทดลองรายเดือน-หน่วยเบิกจ่าย

(๑.๒) รายงานแสดงยอดงบประมาณตามหน่วยรับงบประมาณ คำสั่งงาน ZFMA55 หรือ GFMS Web Online รายงานแสดงยอดงบประมาณตามหน่วยรับงบประมาณ

(๑.๓) รายงานจัดเก็บและนำส่งรายได้แผ่นดินของตนเอง จำแนกตามแหล่งของเงิน คำสั่งงาน ZRP_R06 หรือ GFMS Web Online รายงานจัดเก็บ นำส่ง รายได้แผ่นดิน และเงินฝากคลัง

(๑.๔) รายงานเงินสดคงเหลือประจำวัน คำสั่งงาน ZFI_CASHBAL หรือGFMS Web Online รายงานแสดงยอดเงินสดคงเหลือประจำวัน

(๑.๕) รายงานเคลื่อนไหวเงินฝากคลัง คำสั่งงาน ZGL_RPT013 หรือ GFMS Web Online รายงานแสดงการเคลื่อนไหวเงินฝากคลัง

(๑.๖) รายงานฐานะเงินทรองราชการ รายงานลูกหนี้เงินทรองราชการ และ งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารเงินทรองราชการ

(๒) ส่วนราชการ...

(๒) รายงานประจำปี คือ รายงานงบทดลองประจำปีงบประมาณ ให้แต่ละหน่วยเบิกจ่ายเรียกรายงานงบทดลองประจำปี คำสั่งงาน ZGL_MVT_MONTH หรือ GFMS Web Online รายงานงบทดลองรายเดือน-หน่วยเบิกจ่าย โดยระบุงวด ๑ - ๑๖ และให้หัวหน้าหน่วยเบิกจ่ายลงลายมือชื่อกำกับรับรองความถูกต้องของงบทดลองดังกล่าวส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

๒. ส่วนราชการระดับกรม

๒.๑ การตรวจสอบข้อมูลและรายงาน

ให้ตรวจสอบรายงานสรุปข้อมูลบัญชีผิดดุระดับกรม ด้วยคำสั่งงาน ZFI_RPT0031 ซึ่งเป็นรายงานแสดงข้อมูลสรุปของแต่ละหน่วยเบิกจ่ายในสังกัด โดยข้อมูลของแต่ละหน่วยเบิกจ่ายประกอบด้วย จำนวนบัญชีทั้งหมด จำนวนบัญชีผิดดุ จำนวนบัญชีที่ต้องไม่มียอดคงค้าง ร้อยละบัญชีผิดดุ และร้อยละบัญชีที่ต้องไม่มียอดคงค้าง กรณีพบข้อผิดพลาด ให้ตรวจสอบรายละเอียดของแต่ละบัญชีในแต่ละหน่วยเบิกจ่ายได้จากรายงานข้อมูลบัญชีผิดดุ และรายงานข้อมูลบัญชีที่ต้องไม่มียอดคงค้าง ด้วยคำสั่งงาน ZFI_RPT0029 เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง และให้ประมวลผลค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์รายตัวในระบบของปีงบประมาณที่จัดทำบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZAFAB ให้เรียบร้อย ก่อนการจัดทำรายงานการเงินประจำปีส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

๒.๒ การจัดทำรายงานการเงิน

ให้จัดทำและส่งรายงานการเงินประจำปี ภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ และสำเนารายงานดังกล่าวให้กรมบัญชีกลางทราบ

อนึ่ง เพื่อลดภาระ ความซ้ำซ้อน และระยะเวลาในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างด้วยมือ (Manual) ของส่วนราชการ กรมบัญชีกลางได้แจ้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบเกี่ยวกับการยกเลิกการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างด้วยมือ (Manual) ของส่วนราชการ และขอความร่วมมือจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบการจัดทำบัญชีของส่วนราชการตามระบบ GFMS เพียงระบบเดียวตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน